

ÅRSMELDING 1981

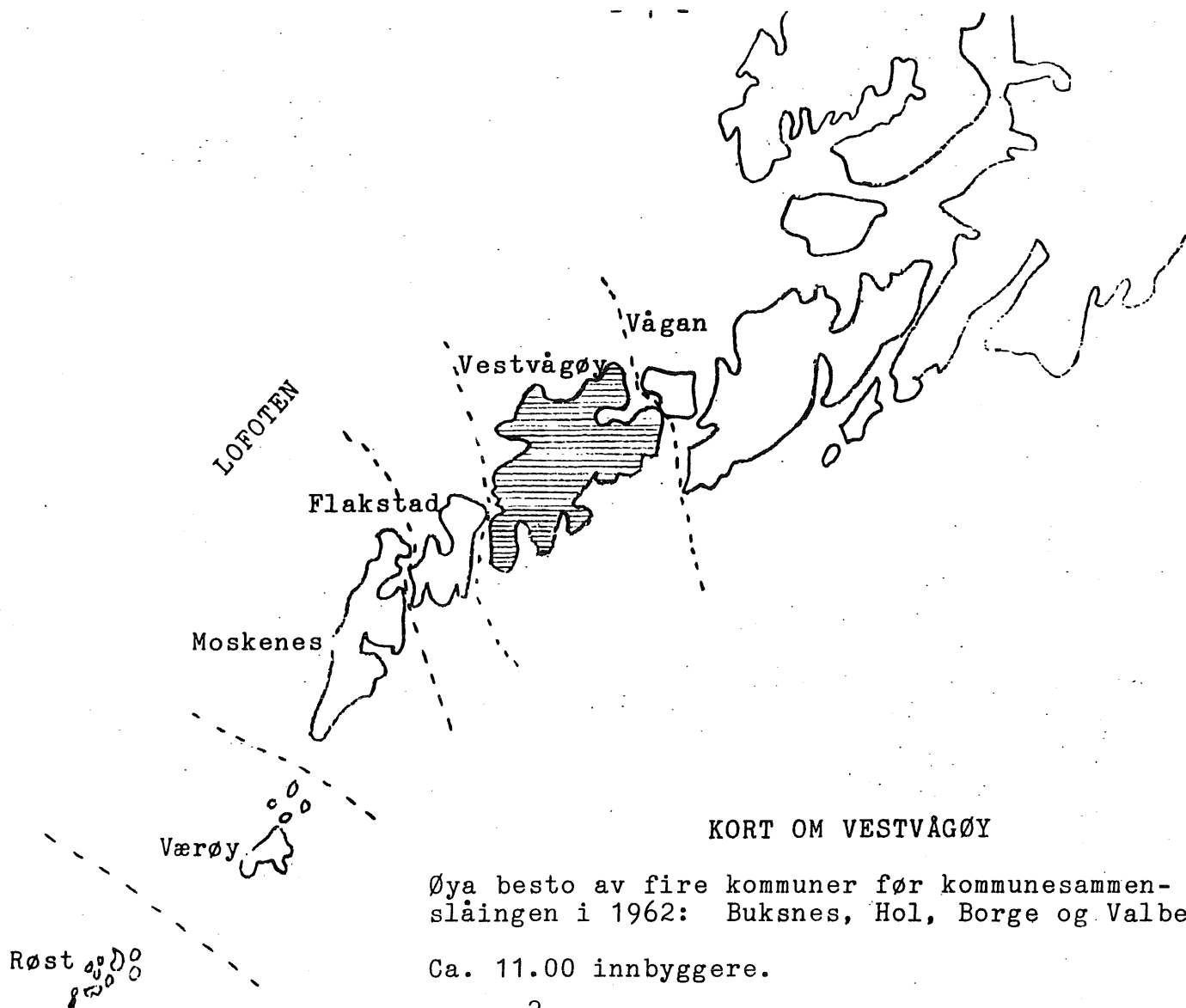
FISKERIRETTLEDEREN
|
VESTVÅGØY

(samt revisjon av tiltaksplaner)

3549/2 1867

INNHOOLD:

Kort om Vestvågøy, regionkart	side	1
Kart over Vestvågøy	"	2
Fiskerikontoret/fiskerirettleder (kontorets virksomhet)	"	3
Merkeregisteret	"	6
Statens Fiskarbank	"	9
Andre låne- og finansieringskilder	"	11
Vestvågøy fiskerinemnd	"	13
Fiskermanntallet	"	14
Foredlingsleddet	"	15
Lofotfisket 1981	"	18
Fiskets gang i 1981/Andre fiskerier	"	18
Fiskeoppdrett	"	21
Havneutbygginger	"	22
Verft/slipper	"	22
Avledet virksomhet	"	23
Tiltaksplaner i Vestvågøy	"	24



KORT OM VESTVÅGØY

Øya besto av fire kommuner før kommunesammen-
slåingen i 1962: Buksnes, Hol, Borge og Valberg.

Ca. 11.00 innbyggere.

422 km² (egentlige Vestvågøy + 960 omliggende
småøyer).

930 fiskere, hvorav 760 på Blad B (over 10 % av
fylkets fiskere).

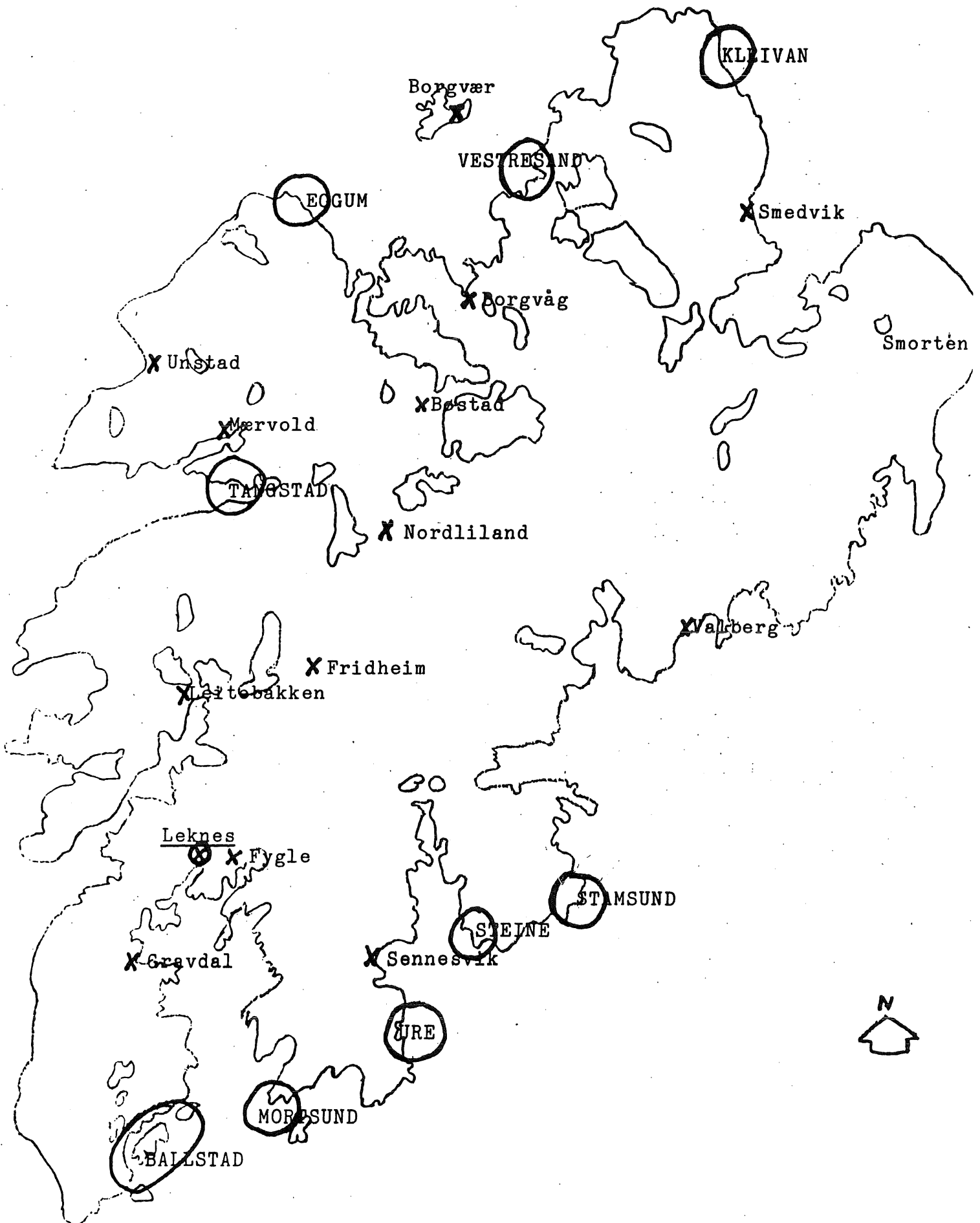
670 personer arbeider i foredlingsleddet hvorav
260 helårsansatte.

37 fiskeforedlingsbedrifter, hvorav to filét-
fabrikker.

443 fiskefartøyer hvorav 76 over 40 fot.

Viktigste fiskevær: Ballstad, Stamsund, Steine,
Ure, Mortsund, Tangstad,
Eggum, Borgvåg, Vestresand
og Kleivan.

Leknes er kommunesenter.



FISKERIKONTORET/FISKERIRETTLEDEREN:

Fiskerikontoret flyttet inn i nye, moderne kontorlokaler i O.Bolles forretningstilbygg på Leknes ved årsskiftet 1980/81. Fra samme tid ble rettledningstjenesten i norsk fiskerier næring overtatt fullt og helt av staten (det samme skjedde også for jordstyrekontoret og skogreisningslederen). Kommunens utgifter til administrasjon av dens viktigste næringsvei er nå derfor falt helt bort.

Ved kontoret er nå følgende ansatt i heldagsstilling:

- Ragnar Sandbæk, fiskerirettleder
- Knut Markussen, førstesekretær
- Inger Ann Zakariassen, kontorassistent
- (Anita Rist Benjaminsen hadde et 2 mndrs. vikariat som kontorassistent i høst p.g.a. sykdom).

Klientbesøket har vært meget stort og kontoret tilstreber seg på å bli en fullverdig serviceinstitusjon for alle ledd og nivå i næringen. Aktivitetsfrekvensen og forvaltningsvolumet gjenspeiler seg i følgende oppstilling av utsendte brev i følge utgående brevjournal:

Utsendte brev 1977 :	371
----- " ----- 1978 :	1.003
----- " ----- 1979 :	1.465
----- " ----- 1980 :	1.513
----- " ----- 1981 :	1.864.

Eksempler på møtevirksomhet/prosjekter:

- Stort møte i Stamsund om etablering av sentralanlegg for sloforedling på Gravdal. Det møtte representanter fra Miljøverndepartementet, fylkets nærings- og utbyggingsavdeling, Fiskeriteknologisk Forskningsinstitutt, Nordland Distrikthøyskole, Landbruksselskapet, kommunen m.m. Det er søkt om tilskudd og lån til anlegget ved følgende finansieringskilder: Miljøverndepartementet, Olje-/fisk-fondet, Industribanken og DUF. Prosjektet har dessverre fått avslag i følge en "vente og se-holdning", og veien til oljeselskapene er nå følgerlig ikke lang.
- Fylkesutvalget var i Stamsund i vår og da fikk det kommunalt oppnevnte Vestvågøy Akvakulturutvalg anledning til å fremføre argumentasjon for etablering og lokalisering av forsøksstasjon for akvakultur på Ure. Som bekjent bestemte fylkets næringsutvalg på grunnlag av et merkelig benkeforslag at en slik stasjon skal ligge i Helgelandsregionen. Dermed presterte næringsutvalget å gå ut over det mandat fylkestinget og fylkesutvalget hadde gitt. Vestvågøy Akvakulturutvalg og undertegnede vil følge nøye med sakens utvikling.

- Som medlem av rettledningstjenestens kursutvalg har jeg vært på flere møter i anledning av valg og formgiving av kursopplegg for våre tjenestemenn. I første omgang har man konsentrert seg om kurs i offentlig administrasjon og fiskerirett. Samtidig har man bedt Universitetet i Tromsø v/ Institutt for fiskerifag om å utarbeide et grunnfagstilbud for rettledningstjenesten i:
 - offentlig forvaltning og organisasjonslære
og
 - fiskeriøkonomi.
- I forbindelse med opprettelse av 1-årig grunnkurs i fiskeindustrifag ved Gravdal videregående skole måtte det innkalles til møte med fylkesskolestyrets formann, Bjarne Johnsen, da det opprinnelig var altfor få søkere til denne linjen. Man gikk ut i pressen og andre kanal er for å animere potensielle søkere. Slik utdanning kvalifiserer for arbeidsledelse ved fiskeforedlingsbedrifter og gir preferanse ved videreutdanning. Undervisningen tok til høsten 1981.
- Samlet framstøt fra Ure for oppdrett av ungtorsk foret med ensilert fiskeslo. Samarbeidspartene er: Ure Forsøksstasjon (forskning/utprøving), Ure Fiskesamvirkelag (fôrprodusent) og Lofoten Polarlaks A/S (oppdrettsanlegg). Søknad om midler til dette samarbeidsprosjektet er sendt til NFFR og fylkets næringsavdeling. Forøvrig har vårt kontor bedt fiskebedriftene i kommunen om å søke Fiskeridirektoratet om tillatelse til oppdrett av rusefanget ungtorsk basert på slo og fiskeavskjær som før.
- Dumping av de kondemnerte selfangstskutene "Gråsel" og "Norland I" av Tangstad. Disse ble senket sør for Ballstad mellom Roholmen og Eggløysa på 40 m dyp, sjøkart nr. 72. Denne lokaliteten har nå fått presedens som dumpeplass for kondemnerte fiskefartøyer og vrak fra vårt distrikt.
- Praktiske fiskeforsøk og veiledningstjeneste for fiskeflåten i 1981. Prioriteringslisten fra i fjor ble fra vårt kontor foreslått prologert. Jeg ser nå at fondet for fiskeleting og forsøk etterhvert har tatt dette framstøtet ad notam da følgende prosjekter en innvilget støtte:
 - Veiledningstjeneste for hyselineflåten i Nord-Norge.
 - Makrelleiting med not nord for 62. graden.
 - Forsøksfiske etter akkar i Nord-Norge med not og juksamaskiner.
 - Forsøksfiske etter rognkjeks og rognkall i Salten - Lofoten og Vesterålenområdet i april og mai.
- Prosjektering av integrert rekeproduksjon på Tangstad med oppstart mai 1982. Levering av frosset råstoff fra rekefryse-tråleren "Arnt Angel" (samt muligens "Langskjær"). Steinfjorden Produksjonslag har fått tillatelse til å nytte to maskinpillere. Samtidig har man søkt om føringstilskudd for frosne reker til Nordland fylke (slikt tilskudd blir i dag ikke gitt sør for Troms), da frakttiden fra feltene i Barentshavet er svært lang og de store føringsutgiftene reduserer lønnsomhet og konkurransevne.

I forbindelse med bl.a. dette prosjektet søker en person i vår kommune om å få kjøpt rekefrysetraleren "Jaro" av Lenvik.

- På sommerens møte i Den Internasjonale Hvalfangstkommisjon (IWC) i Brighton kunne ikke Norges Fiskarlags representant - Knut Markussen - møte da han nå er ansatt som første-sekretær ved vårt kontor. John Arvid Bolle fra Gravdal møtte istedenfor. Kvoten for Norge blir 1.790 dyr (som i fjor), men det vil bli iverksatt kaldharpunforbud fra 1983, et forbud som Norge har reservert seg for. Canada har forøvrig meldt seg ut av kommisjonen. Det er ikke så rart da flere såkalte verneasjoner som snautt nok grenser til saltvann og aldri har hatt historiske interesser i hvalfangst, begynner å få stemmeovervekt i denne kommisjonen.
- Diverse årsmøter, fellesmøter og medlemm møter i fiskarlagene.
- Diverse foredrag for skole- og yrkesungdom om fiskerinæringens muligheter.
- Intern opplæring av nytilsatt fiskerirettleder i Rødøy.

Tjenestereiser utenfor kommunen:

- 5. - 6.3 NFKF-årsseminar, Tromsø.
- 15.3 Fiskernes dag, Henningsvær.
- 25.3 RIF's kursutvalg, Tromsø.
- 4. - 8.5 Prosjekteringskurs v/R-direktoratet (FAD), Oslo.
- 9. - 13.6 RIF-kurs i fiskerilovgivning og -forvaltning, Sortland. Her deltok også Knut Markussen.
- 18. - 19.6 Produktutviklingsseminar, Svolvær.
- 28.9 - 2.10 RIF-kurs, kursutvalgsmøte, styremøte i RFF, holdt foredrag om fiskermanntallet, m.m., Voss.
- 5. - 9.10 Kurs i regnskapslære for fiskere, Voss. Knut Markussen deltok her.
- 21.10 Intervju med oppsynssjef og utvalgsformann Helge Hanssen for "Fiskets Gang", Svolvær.
- 9. - 11.12 RIF's kursutvalg, styremøte i RFF, Tromsø.
- 17.12 Fiskerisjefkonferanse, Bodø.

MERKEREGISTERET:

Merkeregisteret undergikk en omfattende opprydding i 1981 og det ble slettet hele 87 fartøyer, hvorav bl.a. ferskfisktråleren "Lofottrål III" som ble solgt til Island. Idébankbåten "Glunt" forliste utenfor Båtsfjord 16.11.81 og alle 4 ombord ble berget av en komeratbåt. Ellers ble det hovedsakelig slettet mindre fartøyer eid av personer som er strøket av fiskermanntallet.

Det ble videre innført så mange som 56 fartøyer i merkeregisteret, hvorav 2 nybygg på 35 fot. Kun én av nyregistreringene var over 50 fot.

Registrerte fiskefartøyer i 1981 fordelt på størrelsesgrupper (kjenningslengde) i fot:

under 20	20 - 29,9	30 - 39,9	40 - 49,9	50 - 59,9
29	17	9	0	1

For å få bukt med det skjeve forholdet at det er vanskeligere å bli registrert som fisker (jfr. de nye forskriftene om opptak i fiskermanntallet) enn å få registrert et fartøy som fiskefartøy (jfr. Merkereregisterloven av 1917), har man tatt opp med Fiskeridepartementet en sammenkopling av fiskermanntallsforskriftenes §§ 4 og 5 til Merkereregisterloven av 1917. Dvs.: Profesjonsbeskyttelsen bør være den samme for fiskeryrket som for dets driftsmiddel.

En lovforandring i tråd med den overnevnte tankegang vil ganske sikkert fjerne den store mengden åpne fartøyer under 20 fot fra de profesjonelle merkeregistrene.

Antall fartøyer fordelt på tilknyttede fiskevær pr. 31.12.1981:

Fiskevær	Størrelsesgrupper i fot (kjenningslengde)							over 100	Sum
	20/29,9	30/39,9	40/49,9	50/59,9	60/69,9	70/79,9	80/99,9		
Stamsund	20	18	1	2				6	47
Ballstad	52	25	16	16	1		1	1	112
Tangstad	4	1	4	2	1		1		13
Mortsund	14	8	1	2	2	1			28
Ure	11	3	2	1					17
Eggum	14	6	4	4					28
Vestresand	8	3	4	1					16
Kleivan	4	2	2						8
Sum	127	66	34	28	4	1	2	7	269

Stamsund = Stamsund, Steine, Valberg
Ballstad = Ballstad, Gravdal, Leknes, Leitebakken, Fridheim
Tangstad = Tangstad, Unstad, Nordliland
Mortsund = Mortsund, Fygle
Ure = Ure, Sennesvik
Eggum = Eggum, Bøstad
Vestresand = Vestresand
Kleivan = Kleivan, Kvalnes, Smedvik

En grov størrelsesgruppering av Vestvågøy's fiskeflåte ser slik ut:

under 20 fot	20 - 39,9 fot	over 40 fot	Totalt
174	193	76	443

Pr. 31.12.1981 var det registrert 443 fiskefartøyer i Vestvågøy (mot 465 til samme tid forrige år). Vestvågøy er landets 4. største merkeregisterdistrikt (etter Tromsø, Vågan og Lenvik). Av disse fartøyene er dessverre 174 under 20 fot (altså stort sett åpne 17-fotinger med en smule overdimensjonerte påhengsmotorer, Made in Rana). Det er påtåkelig at desto lenger øst Lofotregionen vi kommer desto større er innslaget av registrerte småbåter. Dette skyldes nok bl.a. et større innslag av skjernet farvann.

Alderssammensetningen for vår fiskeflåte er - som i de fleste andre kystkommuner - ikke på langt nær god nok selv om over 80 % av flåten er bygd etter 1950. 25 % av flåten er forøvrig bygd etter 1975.

Dette gir følgende tabell for gjennomsnittsalder:

Størrelsesgruppe	Gj.sn.alder	B.å. før 1945
20 - 29,9 fot	16 år	2 %
30 - 39,9 "	25 "	35 "
40 - 49,9 "	36 "	50 "
50 - 59,9 "	25 "	25 "

Som for hele fylket er det faktisk bare fiskefartøyene under 30 fot og over 100 fot som har en god alderssammensetning. Båtene i 40 - 50 fotsklassen har alt for høy gjennomsnittsalder. Denne båtstørrelsen er helt vanlig i Vestvågøy og utskiftningsstagnasjonen må rettes betraktelig opp ellers kan vår aktive kystflåte bli karakterisert som mer eller mindre utrangerte arbeidsplasser.

Fiskernes svært dalende investeringslyst i nye fartøyer i 1979 og 80 har heldigvis snudd seg til optimisme fra nyåret 1981 av. Hele 10 personer søkte Statens Fiskarbank om midler til nybygg i beretningsperioden. Dette vil nok rette opp bildet noe. Se ellers kapitlet om Statens Fiskarbank.

Til slutt skal vi se på forholdet fiskeflåte/redskapshold.

Følgende redskapstyper nyttes av det nedenfor nevnte antall fiskefartøyer fra Vestvågøy i løpet av en årssyklus:

	LINE	GARN	SNURREVAD	REKETRÅL	JUKSA
25 - 40 fot	37	47	1		55
over 40 fot	35	35	12	8	19
Totalt	72	82	13	8	74

Innslaget av line-, garn- og juksafartøyer er jevnt fordelt i vår kommune.

Hva denne flåten ellers nyttes til spesifisert på ulike fiskeri-aktiviteter står å lese i min årsrapport for 1980.

OMSØKTE OG INNVILGEDE LÅN I STATENS FISKARBANK 1981

Ant. Søknadstype	Omsøkt	Innvilget	1. prioritet	2. prioritet	Stønadslån
10 Nytt fartøy	14.338.500 ¹⁾	440.000	350.000	90.000	
2 Fisketilvirkningsanlegg	100.000 ²⁾				
4 Brukt fartøy	740.000	0			
9 Rep. av skrog/motor	1.185.000	665.000	565.000	100.000	
8 Elektronisk o.a. utstyr	303.000 ³⁾	40.000	40.000		
2 Fiskeredskaper	170.000	60.000	60.000		
2 Ny motor	230.000	150.000	150.000		
1 Tilleggs lån	50.000	0			
38 Totalt 1981	17.116.500	1.355.000	1.165.000	190.000	0
4 Overtakelse av lån	12.275.000 ⁴⁾	0			

- 1) Hvorav 2 søknader på tils. 648.000 kroner ikke anbefalt av fiskerinemnda. En søknad til hvalfanger på 4,3 mio ble fornyet og utsatt til behandling i 1982 p.g.a. at stønadslån er omsøkt. Avgjørelse vil foreligge senere i år.
- 2) I tillegg kommer en etterslepssøknad fra 1980 på 200.000 kroner. Søknadene vil bli avgjort når DUF har uttalt seg.
- 3) Hvorav 2 søknader på tils. 133.000 kroner ikke anbefalt av fiskerinemnda.
- 4) Hvorav 3 søknader på tils. 8.675.000 kroner ikke anbefalt av fiskerinemnda.

STATENS FISKARBANK:

Status for 1981 finner vi i tabellen på forrige side.

Investeringslysten gjennom Statens Fiskarbank er et godt parameter på situasjonen og forhåpningene i fiskerinæringen i Vestvågøy. Denne var rekordhøy siste året:

1977	1978	1979	1980	1981
15 mio	16 mio	7 mio	5,5 mio	17 mio

Lånebehovet for 1981 fra vår kommune utgjorde faktisk over 40 % av de midlene Statens Fiskarbanks Bodøavdeling fikk tildelt. Men kampen om de svært knappe midlene - grunnet reell nedskjæring av utlånsrammen - ga seg utslag i en uholdbar lav innvilgelsesprosent for Vestvågøy i perioden.

Brutto lånevolum (-låneoverakelser) for Vestvågøy = kr 17.116.500.-.

Netto lånevolum (brutto lånevolum - (lån ikke anbefalt av fiskerinemnda + lån ikke realitetsbehandlet i Statens Fiskarbank)) = kr 16.235.500,-.

Vi kan da slutte at 8,3% av netto lånevolum i 1981 ble innvilget.

Utviklingen av innvilgelsesgrad for fiskarbanklån i kommunen har vært:

1977		1978		1979		1980	
Totalt	Nybygg	Totalt	Nybygg	Totalt	Nybygg	Totalt	Nybygg
29 %	20 %	77 %	75 %	35 %	6 %	69 %	100 % ^{x)}

1981	
Totalt	Nybygg
8 %	3 %

^{x)} Kun ett prosjekt: 38 fots sjark.

Når det gjelder de rentefrie stønadslån (ytes til yngre fiskere som mangler egenkapital til nybygg) ser utviklingen slik ut:

1977	1978	1979	1980	1981
0,4 mio	2 mio	0,2 mio	0	0

Antall lånesøknader til nybygg (fiskefartøyer):

1977	1978	1979	1980	1981
15	15	4	1	10

Kommentarer:

Investeringslysten gjennom Statens Fiskarbank var høy inntil 1979. Dette gjalt særlig for nybygg. Bunnen ble nådd i 1980 da bare ett prosjekt - 38 fots sjark - ble omsøkt finansiert. For inneværende beretningsperiode tok interessen for nybygg seg stort opp igjen og hele 10 prosjekter - varierende fra 100 fots autoliner og 90 fots hvalfanger til 35 fots sjarker - ble omsøkt. Det ble kun gitt lån til 2 sjarker, men hvalfangerprosjektet skal taes opp på nytt senere.

Det er også søkt om overføringslån til en større rekefryse-tråler fra Troms. Denne saken er ennå ikke avgjort.

Lineegnesentral og servicebygg for fiskere på Ballstad har nå blitt tilført midler fra Statens Fiskarbank, DUF og Fiskeridepartementet.

Dersom ikke utlånsrammen til Statens Fiskarbank øker generelt og andelen av stønadslån stiger betraktelig, vil snart prisstigningen og kostnadsutviklingen i verftsindustrien ikke gi rom for den flåtefornyelsen i mellomklassen som var bebudet i Langtidsplanen for norsk fiskerinæring.

Noen nye, positive signaler om et bedret økonomisk tempo kan ikke spores.

Utlånsrammen i Statens Fiskarbank:

1977	1978	1979	1980	1981	1982 *)
550 mio	425 mio	270 mio	250 mio	250 mio	235 mio

*) Herunder 10 mio i stønadslån. Av dette skal 80 mio øremerkes til landanlegg. I tillegg skal Fiskeridepartementets utlånskapitel 1051 administreres av Statens Fiskarbank fra nå av.

Det vil heller ikke bli ytt lån til fartøyer over 90 fot i 1982.

Tar man hensyn til prisstigningen og kostnadsutviklingen har utlånsrammen i virkeligheten sunket atskillig mer en det den overnevnte tabell gir uttrykk for. Ellers taler samtlige av de overnevnte tabeller sitt tydelige økonomiske språk.

ANDRE LÅNE- OG FINANSIERINGSKILDER:

Kommunens spare- og forretningsbanker plassert i Stamsund, Leknes, Ballstad og Bøstad har ofte vært hjørnesteiner i samband med det brede investeringspekteret i næringen.

Utover disse kildene har det blitt ytt lån og garantier fra banker utenom kommunen, forsikringsselskap og oljeselskap.

Disktriktenes utbyggingsfond, diverse fylkesfond, Nord-Norge-midlene, Fiskeridepartementet, Aksjonsplan for Nord-Norge, Industribanken m.m. har ytt verdifulle bidrag, særlig til landanlegg.

Det nyopprettede og mye omtalte Olje-/fisk fondet har derimot vist svært liten interesse for prosjekter herfra.

Det kommunale fiskerifondet har i flere tilfeller ytt verdifulle marginal- og toppfinansieringslån, særlig til flåteleddet. De fleste søknadene har blitt godt mottatt av kommunaladministrasjonen og formannskapet. Men her - som i Statens Fiskarbank - har utlånsrammen gått stadig nedover. For 1982 ble det bevilget 30.000 kroner. Med oppsparte midler er det pr. januar i år til rådighet ca. 50.000 kroner.

Utlånsvirksomheten i det kommunale fiskerifondet:

År	1978	1979	1980	1981
Omsøkt	30.000,-	150.000,-	153.250,-	120.000,-
Innvilget	30.000,-	90.000,-	153.230,-	120.000,-
Ant. søkn.	1	5	6	4

VESTVÅGØY FISKERINEMND:

Nils Flåsen,	8370 LEKNES	(formann)
Jon Angelsen,	8363 TANGSTAD	(nestformann)
Nils Andersen, Steine,	8340 STAMSUND	
Per Grønbech,	8367 VESTRESAND	
Herbjørn Hansen,	8357 VALBERG	
Kjartan Arctander,	8340 STAMSUND	
Olav Olavsen jr.,	8353 MORTSUND	

Varamenn:

Arne Stensen,	8373 BALLSTAD	
Bjarne Bertheussen,	8374 FYGLE	
Egil Arntsen,	8352 SENNESVIK	
Martinus Kr istiansen,	8366 EGGUM	
Arnold Andersen,	8340 STAMSUND	
Jon Hartviksen,	8340 STAMSUND	
Karl Joh an Nilsen,	8373 BALLSTAD	

Fiskerinemndas møtevirksomhet;

Vestvågøy fiskerinemnd hadde i beretningsåret 6 møter hvor 101 saker ble behandlet. I tillegg kam 42 referatsaker.

De fleste sakene angikk lånesøknader hovedsakelig til Statens Fiskar bank.

Utover dette uttalte fiskerinemnda seg om bl.a.:

- Prioriteringsliste for lånesøknader til nye fartøyer.
- Nye retningslinjer for det kommunale fiskerifondet samt eventuell delegasjon av fondets administrasjon.
- Isproblemer i Ballstad havn.
- Diverse kommunale utslippstillatelser for avløpsvann.
- Uttalelse vedr. innstilling fra arbeidsgruppen til vurdering av lover og instruksjer angående rettledningstjenesten i fiskerinæringen.
- Prioriteringsliste for konsesjonstildeling av fiskeoppdrettsanlegg.
- Kommunal bevilgning til kartlegging av fiskeoppdrettslokaliteter i Vestvågøy.
- Kommunalt tilskudd til kollektiv ulykkesforsikring til B-manntallsførte fiskere.
- Nytt fergeleie på Lilleeidet, RV 19.

FISKERMANNTALLET:

F.o.m. 1. juni 1981 gikk administrasjonen av fiskermanntallet over fra Sosialdepartementet v/Rikstrygdeverket til Fiskeridepartementet. Dette betyr videre at nå er fiskerirettlederen ansvarlig for føringen av manntallet og fiskerinemnda avgjør de enkelte søknader i møter. Disse enkeltvedtak kan ankes inn for Fiskeridepartementet. Ligningssjef og trygdesjef tiltrer fiskerinemndas møter under behandling av fiskermanntallssaker, men det ser ut som om den sistnevnte nyordning snart vil falle ut, dessverre.

P.g.a. en del tekniske og administrative problemer vil ikke hovedlisten bli lagt ut til gjennomsyn og revisjon før i november 1982. Dette betyr at det nåværende godkjente fiskermanntallet (liste 1) må gjelde i hele 2 år (fra november 1980 til nov. 1982).

De nye fiskermanntallsforskriftene har gjort det vanskelig og mer entydig (empirisk målbart) å bli tatt opp i manntallets to avdelinger: Blad A (fiske som biyrke), Blad B (fiske som eneyrke/hovedyrke). Inngangsbetingelsenes skjerpelse er nedfelt i §§ 4 og 5.

År	Blad A	Blad B	Totalt	Gjennomsnittsalder		Yrke		
				Blad A	Blad B	Ene-	Hoved-	Bi-
1970	68	633	701	53,0	48,3	385	188	128
1976	80	660	740	50,9	43,3	400	259	80
1980	169	704	870	54,0	40,8	520	184	166
1981	178 *)	758	936	53,7	41,4	562	196	178

*) Dette tallet vil bli vesentlig redusert ved hovedrevisjonen i november 1982.

Gjennomsnittsalderen for profesjonelle fiskere (de som står i fiskermanntallets Blad B) ligger nå i overkant av 40 år og det må anses som et bevis på at profesjonistene i vår kommune ikke lider av forgubbingstendenser.

At gjennomsnittsalderen for biyrkefiskerne ligger opp i mot 55 år er bare sunt for næringa.

Gjennomsnittsalderen for profesjonelle fiskere (Blad B) fordelt på de ulike fiskevær:

Stamsund	: 38,2 år
Steine	: 42,7 "
Ballstad	: 40,2 "
Tangstad	: 43,1 "
Mortsund	: 41,3 "
Ure	: 42,7 "
Eggum	: 42,4 "
Vestresand	: 43,8 "
Kleivan	: 48,4 "
Gj.sn. totalt:	41,4 år

Komunens to største fiskevær - Stamsund og Ballstad - har lavest gjennomsnittsalder for sine profesjonelle fiskere. Den særlig lave gjennomsnittsalderen i Stamsund på 38,2 år skriver seg nok hovedsakelig fra trålerflåtens mannskaper som erfaringsmessig alltid har vært ungt p.g.a. dette yrkets noe spesielle karakter.

Man kan følgelig postulere at gjennomsnittsalderen for mannskapet i fiskeflåten blir lavere desto større fartøyene er.

For kuriositetens skyld bør nevnes at Vestvågøy har godt over 10 % av Nordland fylkes fiskere. Fylket har de sidert flest antall fiskere i Norge - og dette sier en del om Vestvågøys næringsstruktur og størrelse som fiskerikommune i landssammenheng. Samtidig forteller denne høye prosentandelen ganske mye om klientfrekvensen og arbeidsmengden ved vårt kontor.

FOREDLINGSLEDDET:

Imars 1981 ble det sendt ut sysselsettingsskjema til samtlige godkjente fiskebr uk i Vestvågøy for å få et bilde av de reelle driftsdata. Det viser seg at de siste 3 år har antallet fiskebruk gått ned fra 44 til 37. Altså en merkbar og frivilling san ering foretatt av næringa sjøl (med en smule medvirkning fra Norges Råfisklags godkjennings- og kjøpetillatelsesprosedyre).

Fiskemottakene fordeler seg slik (dette tallet stemmer følgelig ikke overens med antallet godkjente fiskebruk):

Ballstad	:	16	(hvorav en større filétfabrikk)
Stamsund	:	4	(hvorav en større filétfabrikk)
Steine	:	2	
Tangstad	:	2	(hvorav ett stort produksjonslag)
Mortsund	:	5	
Ure	:	3	(hvorav ett stort produksjonslag)
Eggum	:	1	(mottaksterminal for Rolf Jentoft A/S, Ballstad)
Vestresand	:	3	
Kleivan	:	2	(hvorav en mottaksterminal for Trygve Sand, Vestresand)
Borgvåg	:	1	

I tillegg til dette kommer en del sjøltilvirkere som godkjennes av Fiskeridirektoratets Kontrollverk. Disse selger sin tørrfisk stort sett direkte til fiskebruk som har kjøpetillatelse mens saltfisken blir solgt gjennom Norges Råfisklag.

I tillegg til dette kommer Lofotfisk A/L på Gravdal, hvis oppgave er å være et eksport- og serviceorgan for tilvirkerne i Lofoten.

Anvendelsen av råfisken blir i Vestvågøy stort sett fordelt etter følgende mønster:

Salting: 42 % (status quo)
Henging: 38 % (økt den senere tid)
Filétfrysing: 20 % (reduisert den senere tid)
Fersk vare: under 1 %

Man trodde til å begynne med at Lofottørrfisken ville få en elendig kvalitet grunnet frostskafer og makkbederelse. Kvaliteten ble heldigvis bedre enn ventet da bare ca. 10 % av dette kvantumet ble skadet. Jevnt over var størrelsen på fisken liten, 25 % var under 50 cm. Nigeriaeksporten var meget god og det sveitsiske salgs-mellomledd er nå kuttet ut.

Til sammen ble det produsert 90.000 vekter tørrfisk i Lofoten i 1981.

Lofotbedriftene fikk tilbud om store kvanta Østersjøtorsk som Finland ikke kunne avta i høst. Bunnfisket i Østersjøen og Bottenhavet har følgelig vært meget godt.

Ellers furnerte Lofotrålerne noen av våre bedrifter med store kvanta sei fra Nordsjøen, Røstbåen og bankene utenfor Troms om seinhøsten.

Tabell for ilandført bunnfisk (fersk vekt): sløyd og hodekappet) i Vestvågøy for perioden 1970 - (i tonn):

1970	1971	1972	1973	1974	1975
17.825	24.261	29.989	29.324	15.078	15.078

1976	1977	1978	1979	1980	1981
14.163	19.420	20.057	15.974	11.261	

Statistikk for ilandbrakt råstoff 1981-kommentarer:

I mine tidligere årsmeldinger kunne jeg - og mine 50 kolleger - gi fyldegjørende opplysninger om ilandbrakt råstoff til kommunen i form av kvantumsstatistikk fordelt på steder, fiskeslag, anvendelse, etc. Fangstdata for meldingsåret fikk man tak i innen rimelig tid over nyttår. Fra 1980 av har tidspunktet for mottakelse av dette sentrale statistiske materialet blitt vesentlig forskjøvet i negativ retning.

Dette medfører i praksis at fiskerirettlederen ikke får tilsendt stedsstatistikk for sine(e) kommune(r) for 1981 før utpå høsten 1982.

Det er på ingen måte holdbart at den grunnleggende statistikken for fiskerinæringen mottas på lokalt nivå så sent at kvantumskapitlet i årsmeldingen rett og slett må utgå.

Det kan videre opplyses at stedsstatistikken for 1980 ennå ikke offisielt er mottatt! Den har jeg selv måttet tilrane meg hos Norges Råfisklag.

Det er følgelig et sterkt ønske fra fiskerirettlederne om at man fra sentralt hold medvirker til å rette opp dette forholdet.

LOFOTFISKET 1981:

Lofotkvantumet kom opp i 38.743 tonn i 1981, hvilket var en økning på 11.734 tonn fra året før. Det ble forøvrig rekord i førstehandsverdi av fisk og biprodukter, 265,5 mill. kroner.

Kvantumsdata (i tonn):

1970	1971	1972	1973	1974	1975
52.709	77.854	97.902	64.968	25.994	23.673
1976	1977	1978	1979	1980	1981
32.410	46.986	57.441	43.387	27.009	38.743

Tallene har her variert fra hele 145.897 tonn i 1947 til usle 19.536 tonn i 1965.

Lofotfisket var i hele januar hindret av dårlig vær. Deretter var fisket godt. Men det måtte avbrytes 11. april p.g.a. fiskestopp for passive redskaper nord for 62° n.br. Lofotsesongen var dette året best for innersiden med størst ilandbrakt kvantum til Henningsvær og Svolvær.

Jeg viser ellers direkte til Årsberetning for Lofotfisket 1981 av oppsynssjef og utvalgsformann Helge Hanssen, utgitt av Fiskeridirektoratet.

FISKEETS GANG I 1981/ANDRE FISKERIER:

1981 innvarslet gjennomføringen av regulering av fisket etter torsk nord for 62. graden med passive redskaper, selv om det allerede ble innført fiskestopp i påsken året før. Fisket ble stanset periodevis i april, juli og siste del av desember. For 1982 er reguleringene utvidet til å gjelde i hele 11 uker, periodevis i januar, april, juli og desember.

Vårtorskfisket i Finnmark var like elendig som de siste par årene og totalkvantumet lå på 29,9 mill. kg. (33 mill. kg i 1980). Dette er langt under et normalår som f.eks. 63 mill. kg i 1976. Det dårlige fisket, særlig i Øst-Finnmark, skyldtes lav havtemperatur med vestlig fordeling av torsken, samt selinvasjon fra øst og nord.

Derimot var linefisket etter vårtorsk lenger vest nesten eventyrlig godt for Vestvågøyflåten som dette året fant fisken utenfor Vest-Finnmark og Nord-Troms (mellom Sørøya og Loppa). Fangstene lå i gjennomsnitt på 200-300 kg pr. stamp. Juksa- og snurrevadflåten returnerte dessverre etter et meget dårlig resultat.

Sommer og høstfisket i Finnmark (Finnmarkssesong nr. 2):
Fløytlinefisket etter hyse startet meget godt med 250 kg pr. stamp i begynnelsen av juli. Ellers var det et akseptabelt fiske med alle brukstyper langs denne kysten utover sensommeren og høsten utenom i Varangerfjorden. Juksaflåten gjorde det også bra og fikk forøvrig dispensasjon fra torskefiskeforbudet i juli. Denne flåten kunne da fiske fritt øst for Sverholtklubben. Men det var nesten umulig å få levert de gode fangstene i denne perioden p.g.a. fellesferie! Dette harmonerte ikke helt med "svarthavsperioden" i Øst-Finnmark tidligere på året.

I august ble juksafisket stadig vekk bedre og bedre utenfor Øst-Finnmark. Etterhvert overtok torsken i linefangstene og i november/desember kom fartøyene inn til Vardø med jevne fangster på 200 til 300 kg pr. stamp. At pristilskuddsmidlene fra Norges Råfisklag allerede da var oppbrukt er en annen historie.

Seifisket rettet seg betraktelig opp for nordlandsfiskerne sett på bakgrunn av de nesten katastrofale resultatene de siste par årene. Og enda forventer man ytterligere bedring i 1982/83. Seinotfisket startet opp dårlig i Nordland, men tok seg senere opp utenfor Vesterålen. Det beste fisket foregikk utenfor Troms opp til Sørøya. Norges Råfisklag innførte fangststopp et par uker i september da det hopet seg opp store mengder låssatt sei. 90 større fartøyer ble berørt av dette avbruddet.

Seigarnfisket var variabelt, men godt på Lofotens innerside utover høsten. Fisket ble delvis hindret av store sildekonsentrasjoner. Generelt kan man postulere at garnfisket i hele regionen - fra Røst til Vågan - ble delvis hindret av store sildeflak fra september av. Kjøperne var heller ikke særlig interessert i å ta i mot 15 % sildeinnblanding i sei- og torskegarnfangstene.

Det ble ellers tatt gode seifangster på juksa om høsten, særlig på yttersiden.

Lokalt høstfiske. Dette fisket - torsk, brosme, lange, hyse, sei etc. - var stort sett brukbart for vår flåte på alle brukstyper.

Loddefisket. Vinterloddefisket var utmerket i 1981. Dirigeringen ble stoppet 12. april og råstoffkvaliteten ble betegnet som meget god. Snurperne tok 6.980.000 hl og trålerne tok 1.175.000 hl. Sommerloddefisket var også godt, men våre to loddetrålere ("Isqueen" og "Langskjær") deltok ikke på dette fisket.

Rekefisket i Barentshavet var meget godt og kvantumet lå på nesten samme høye nivå som i 1979 og 1980. Kjøperne innførte 6 ukers kjøpestopp om sommeren grunnet misnøye med prisfastsettelsen og markedsproblemer særlig vis à vis EF. Kystrekefisket var dårlig grunnet utfiskede felt i de nære havområdene samt innføring av mer restriktive dybdegrensener i fjordene.

Småkvalfangsten etter vågehval gikk ikke fullt så glatt som i 1980 p.g.a. dårlig vær og kulde i Barentshavet. Men "Isqueen" fikk allerede full kvote (70 tonn) i slutten av juni. Hovedfangstområdet lå mellom Bjørnøya og Spitsbergen. Omsider ble totalkvoten på 1.690 dyr tatt opp og sluttresultatet ble faktisk en overfangst på 13 enheter. Kvaliteten på kjøttet var mye bedre enn i 1980. Det var hele 42 enheter av staurkval (spekkhogger) igjen i høst, men kjøperinteressen var heller dårlig. Det blir forøvrig ingen staurkvalkvote i 1982.

Sildefisket (atlantisk-skandisk sild) eller norsk vårgytende sild) var like strengt kvoteregulert som i 1980 med garnkvoter pr. mann på 8 hl og notkvoter på 28 hl. Landnotfisket startet opp i september, deretter båtnotfiske og til slutt fikk garnfisket ta til den 19. oktober. Etter 14 dagers fiske ble fangstene små og sporadiske og på seinhøsten fikk salterne så liten tilgang på råstoff at prisene på gruppe I-sild steg til godt over 300 kroner pr. hl.

De 140 garntillatelsene fra 1980 ble prologert i 1981 og i tillegg ble det gitt 4 rekrutteringskvoter til Vestvågøy. Når det gjaldt not fikk fylket til fordeling kun 5 rekrutteringskvoter og av disse gikk én tillatelse til vår kommune. Ved fristens utløp hadde bare 2 båteiere fra Vestvågøy søkt om nottillatelse. Denne søknadsinteressen må betraktes som laber i forhold til de 102 søknadene fra hele fylket.

M.a.o.: Dersom flere enn bare ett fartøy fra Vestvågøy skal få anledning til å fiske sild med not i fremtida, må det vises større interesse fra potensielle søkere.

Akkarfisket gikk svært godt utover høsten og 20 - 30 båter deltok fra Vestvågøy. Dessverre var mottaket i Lofoten heller dårlig fordelt. Så vidt meg bekjent var det bare Rolf Jentoft A/S på Ballstad og Stabburet i Svolve som tok i mot dette råstoffet. 85 % av dette gikk til agn. Lenger nord (f.eks. i Gryllefjord) tok bedriftene i mot store kvanta akkar fra den overfylte Andfjorden, og produktene ble hovedsakelig sendt til Italia for konsum da det tradisjonelle blekksprutfisket i Middelhavet sviktet fullstendig. Dette markedet formelig ropte på 10-armet blekksprut av mangel på 8-armet oktopus. Den ble faktisk betalt med over 2 kroner kiloen til fisker.

Utover sommeren ble det fisket store mengder rognekjeks med garn langs kysten både på Lofotens inner- og ytterside. Rogna ble betalt med 7 kroner pr. kg og dette ga gode lotter.

Utnyttelsen av selve fiskekjøttet må intensiveres og J.M. Johansen i Stamsund produserte elsempelvis formel av dette kjøttet sammen med annet avskjær.

Vestvågøys fiskeflåte gjorde det generelt godt i 1981, og dette gjenspeilte seg i at førstehåndsverdien av landets fiskerier steg betydelig fra 1980 til 1981.

Økningen i kvantum var forholdsmessig størst for torsk, sei, lodde, kvitlaks (vassild) og akkar. Det var mindre nedgang i hysefangsten og fangsten av reker.

Lønnsomheten i tørrfisknæringen var god med særlig høy eksport til Nigeria (1 milliard kroner). For klippfisknæringen var 1981 et brukbart år, men uten noen stor fortjeneste i næringen. Den kvantumsmessige økningen av klippfiskeksporten på 3.000 tonn tilsvarte en reduksjon av saltfiskeksporten i samme størrelsesorden. Verdimessig vil klippfisk/saltfisk-eksporten i 1981 komme opp i ca. 1 milliard kroner.

Eksporten av frossen filét har økt i kvantum med om lag 5.000 tonn, vesentlig ved økt produksjon av hyse- og seifilét og andre fiskeslag enn torsk. Det alvorligste problemet for fryseindustrien er de lave markedsprisene som gjør at industrien ikke klarer å skaffe seg tilstrekkelig råstoff, særlig av torsk, fordi annen anvendelse gir vesentlig høyere pris til fisker. Industrien har m.a.o. hatt utilstrekkelig lønnsomhet i 1981.

FISKEOPPDRETT:

Vestvågøy har for tiden tre fiskeoppdrettskonsesjoner og to av disse er i drift som matfiskanlegg på Ure og i Valberg. Et tredje anlegg ventes snart å starte opp utenfor Sandsund ved Mortsund. Oppdrettsanlegget i Valberg hadde dessverre i høst store problemer i form av oksygensvikt i vannet og hele regnbueørretproduksjonen måtte nedslaktes. Oksygensvikten skyldtes store sildeansamlinger i området.

Lokalitetsundersøkelser for fremtidig etablering av fiskeoppdrettsanlegg viser at Steine, Ure, Mortsund og diverse områder ved Ballstad peker seg foreløpig ut som de mest optimale hva særlig angår sjøtemperaturen.

Det er søkt om konsesjon for settefiskanlegg på Ure i tilknytning til matfiskanlegget og akvakulturundervisningen på stedet. Interessen utenfra for å etablere settefiskanlegg i Vestvågøy har forøvrig vært stor og påtakelig.

Ure Forsøksstasjon er i rivende utvikling og vil danne et godt grunnlag for en fremtidig fylkeskommunal eller statlig forsøksstasjon for akvakultur. Forskningsarbeidet blir her ledet av marinbiolog Stein-Ljødvar Juul.

Følgende forsknings- og forsøksprosjekter er på gang:

- Kultiveringsforsøk på haneskjell.
- Torskeoppdrett (oppfôring av skreiyyngel).
- Kveiteoppdrett (oppfôring av kveiteyngel).

Planlagte prosjekter:

- Oppfôring av ungtorsk med fiskeslo.
- Masseoppdrett av skreiyyngel i poller.
- Rødspettoppdrett.
- Steinbitoppdrett.

HAVNEUTBYGGINGER:

Jeg viser her direkte til det tilsvarende avsnittet i min årsmelding for 1980.

Utover dette bør nevnes at:

- Almenningskaia ved Limstrandstraumen bru vil stå ferdigmontert til våren i to seksjoner à 2x6 meter.
- mudringsarbeidet i den nyetablerte småbåthavna på Grundstad er nå utført og utgiftene ble dekket av kommunen.

VERFT/SLIPPER:

Jeg viser her direkte til det tilsvarende avsnittet i min årsmelding for 1980.

AVLEDET VIRKSOMHET:

Jeg viser her direkte til det tilsvarende avsnittet i min årsmelding for 1980 med følgende tillegg:

Det er nå 3 firmaer som forestår garnmonteringer i Vestvågøy: Tom Johansen, Stamsund; Odd Johansen, Lilleeidet p.a. Gravdal; Torbjørn Wangsvik, Ballstad.

Norges Fiskarlag driver nå 2 velferdsstasjoner i kommunen: Stamsund og Ballstad (den sistnevnte ble åpnet i februar 1981).

Kemers Norske A/S har utvidet sin servicebedrift for fiskeflåten betraktelig og har innredet reparasjonsverksted på Ballstad.

Henry Val har bygd ut et serviceverksted på Vestresand med foreløpig 5 arbeidsplasser. Her utføres all relevant servicevirksomhet for fiskeflåten og bedriftene på land (f.eks.: aluminiumsarbeider, sveising, innstallering av elektrisk utstyr, kranmontering, småbåtsalg m.m.).

REVIDERING OG RULLERING AV TILTAKSPLANER I VESTVÅGØY:

Jeg viser her til de opprinnelige prioritetslistene for tiltaksplaner i "Analyse av fiskerineæringen i Vestvågøy kommune 1978" utgitt av undertegnede 23. januar 1979.

Videre viser jeg til revideringer av tiltakene i mine årsmeldinger for 1979 og 1980.

Med basis i de senest gyldige prioriteringslistene for fiskeværregionene i kommunen hentet fra min årsmelding for 1980, kan følgende justeringer fremføres:

Stamsundregionen: Forblir uendret.

Ballstadregionen: Punkt 2 og punkt 5 er i ferd med å bli realisert.

Tangstadregionen: Punkt 2, 3 og 5 er i ferd med å bli realisert.

Mortsundregionen: Ad punkt 1: molo i Mortsund har nå rykket opp til 17. plass på fylkets prioriteringsliste for fikerihavner. Punkt 3 er realisert.

Ureregionen: Ad punkt 2: Ure Forsøksstasjon er allerede i drift og vil danne et godt grunnlag for realisering av dette punktet i framtida. Under punktene 4 og 5 er allerede mye realisert.

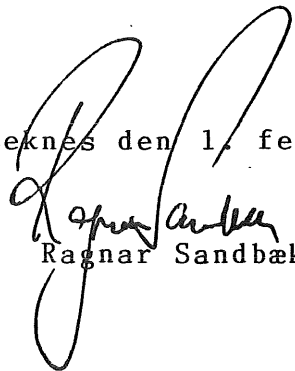
- Eggumregionen: Forblir uendret.
- Vestresandregionen: Punkt 2 er realisert.
- Kleivanregionen: Begge punktene er realisert.

VIKTIGE TILTAK FOR FISKERINÆRINGEN I VESTVÅGØY (HOVEDOPPSTILLING):

- 1. Innfrielse av havnekravene i følge kommunens prioriteringsliste.
- 2. Flere fiskeoppdrettskonsesjoner. Målsettingen er 10 matfiskanlegg og 1 settefiskanlegg samt flere anlegg for oppføring og kultivering av ungtorsk.
- 3. Utbygging av et forsøks- og forskningssenter for akvakultur på Ure med basis i Ure Forsøksstasjon.
- 4. Undervisningsfartøy til Gravdal videregående skole.
- 5. Sentralanlegg for slofoedling på Gravdal.
- 6. Animering og intensivering av linedriften.
- 7. Opprusting av fiskeflåtens servicefunksjoner.
- 8. Vernet bedrift som kan ta seg av fiskerirelaterte arbeidsoppgaver.
- 9. Klippfisktørkeri(er) i forbindelse med eksisterende primæranlegg. En større "klippfiskknowhow" må tilflytte kommunen.
- 10. Forsøksfiske og forsøksproduksjon:
 - akkar (redskapsforsøk og produksjonsforsøk)
 - forsøksfiske etter lange og brosme med garn (mai-desember)
 - forsøksfiske med fløytline etter hyse på Lofotens inner- og ytterside samt Røstbanken (mai-desember)
 - forsøksfiske etter rognkjeks med garn (april-juli)
 - forsøksfiske etter krabbe og hummer med teiner langs Lofotens innerside
 - fløytlineforsøk etter pigghå (mai-desember)
 - forsøksfiske etter makrell med ulike redskaper
 - samt konsumproduksjon av uer, vassild, lodde, kolmule, flyndre, selkjøtt, rognkjeks m.m.

- 11. Kraftig øking av skjell dyrking (særlig blåskjell og 0-skjell).
- 12. Høyforedlingsanlegg for sild på Ballstad.
- 13. Mottaksanlegg samt videreføring av vågehvalkjøtt. (Vestvågøy har 8 hvalfangstkonsesjoner).
- 14. Føringsstilskudd for frosne reker til Lofoten (og hele fylket).

8370 Leknes den 1. februar 1982



Ragnar Sandbæk

